

LA MARILE LICITAȚII DE TOAMNĂ DE LA STOCKHOLM

de Octavian Ciupitu

Bukowski

În această toamnă, la Bukowski au loc Licitația de toamnă de Artă Modernă și Licitația Internațională de toamnă. Licitația de toamnă de Artă Modernă are loc în zilele de 6-8 noiembrie, catalogul ei cuprinzând 1.285 de numere. Expoziția de prezentare a obiectelor destinate licitării începe cu o sală tematică, singura de acest fel la această vizionare, intitulată *Hommage à Matisse*, și care este consacrată elevilor suedezi ai pictorului francez Henri Matisse (1869-1954). Aici întâlnim picturi de saac Grünewald (1889-1946), Sigrid Hjertén (1885-1948), Einar Jolin (1890-1976) și alții. Se remarcă tabloul lui Grünewald *Dans apaș* din 1918, care a mai fost de curând la licitație la Bukowski, și nume în 1997, când s-a adjudecat la suma de 2.550.000 SEK.

Alexandru Istrati: *Rouge*. Ulei pe pânză, 76x42 cm.
Foto: © Bukowski.

În celelalte săli de expunere, obiectele se prezintă pe criterii mai mult estetice decât tematice, într-un ansamblu armonios care are menirea să pună și mai mult în valoare fiecare obiect în parte. Descoperiți câteva picturi de Hilding Linnqvist, fostul nostru oaspete la fosta Galeria OCISCO din Göteborg, ale cărui cote au atins deja record la nivelul de un milion SEK la licitația de pămăvară de la Bukowski din acest an. Dintre pictorii contemporani suedezi este de menționat naturalistul Ola Billgren (1940-2001), cel care a pictat portretul pianistului Dinu Lipatti (1917-50) scos la licitație la Bukowski în toamna anului trecut sub titlul *Lipatti* și pe care l-am prezentat în CURIERUL ROMÂNESC nr. 241-243 din octombrie-decembrie 2000. De data aceasta, Billgren este prezent cu două lucrări și două picturi în ulei, dintre care pictura în ulei intitulată *En face* din 1971 a fost evaluată la 300.000-1.000.000 SEK. Din nefericire, pictorul Ola Billgren s-a stins din viață doar cu câteva zile înainte de scoaterea la licitație a acestor lucrări. Printre artiștii străini îi semnalăm pe Le Corbusier (1887-1965) cu un desen, James Coignard (1925-) cu o pictură și o sculptură, Francis Picabia (1879-1953) cu un desen, Bernard Buffet (1928-) cu pictura *L'Abeille* din 1957, Marc Tobey (1890-1976) cu o lucrare în tehnică mixtă, Roberto Matta (1911-) cu un desen, André Lhote (1885-1962) cu picturile *Femeie în interior cubist* și *Hommage à Chardin*, precum și Raoul Dufy (1877-1953) cu pictura *Place de la Concorde*. Un interes deosebit deșteaptă atenția românului Alexandru Istrati (1915-91) cu pictura intitulată *Rouge*, un tablou din 1965 în stilul expresionismului abstract, evaluat la 15.000-18.000 SEK. În secția de grafică se află o largă selecție de lucrări ale unora dintre cei mai cunoscuți artiști ai

un afiș litografic în culori intitulat *La revue blanche*, evaluat la 200.000-300.000 SEK, și litografia *Mademoiselle Marcelle Lender* en buste, evaluată la 80.000-100.000 SEK, ambele din 1895. Artiștii pop americani și englezi sunt reprezentați de Andy Warhol, printre altele cu seria formată de trei serigrafii din 1983 intitulată *Three portraits of Ingrid Bergman*, evaluate la 120.000-140.000 SEK, James Rosenquist cu lucrarea *Flowers and females* din 1998, David Hockney, Robert Rauschenberg, Roy Lichtenstein, Joan Miró, Edvard Munch, Henri Matisse, Marc Chagall și alții. În cadrul secției de argintărie întâlnim, printre altele, un serviciu de cafea din argint, conceput de, pe atunci, prințul Sigvard Bernadotte pentru firma daneză Jensen în 1939, model ce a fost cumpărat de Metropolitan Museum din New York în același an. În categoria design, se continuă licitarea publică începută anul trecut cu mobilele și elementele de amenajare interioară originale provenite de la SAS Royal Hotel din Copenhaga, concepute de arhitectul danez Arne Jacobsen, la care se adaugă piese de mobilier realizate de creatorii italieni Guido Drocco, Franco Mello și Luigi Massoni. Mai sunt de amintit, printre altele, cristale de René Lalique de prin anii 1930, ceramică de Picasso, textile de Alexander Calder, și altele.

Licitația Internațională de toamnă de la Bukowski are loc anul acesta în zilele de 4-6 decembrie și are 1.544 de numere la vânzare. Ca "număr de vârf" este anunțat tabloul *Nisip roșu*, realizat de Anders Zorn în 1903, o combinație între nud și pictură în aer liber. Deși aflat în proprietate privată, tabloul acesta a fost depus și expus în perioada 1945-90 la casa-muzeu a pictorului Anders Zorn din Mora și în 1990 la Muzeul de Artă din Borås, precum și trimis la diferite expoziții în afara Suediei, ca de exemplu la Royal Academy din Londra și Solomon R. Guggenheim Museum din New York, ambele în anul 2000. Un alt artist suedez cu renume mondial, sculptorul Carl Milles (1875-1955), este prezent cu două lucrări: Europa și Calul zburător. Dintre sculptorii străini aflați aici, menționez pe Émile-Antoine Bourdelle (1861-1929) cu o lucrare în bronz numită *Le nuage* din 1907 și evaluată la 300.000-350.000 SEK. Dintre picturile italiene se detașează tabloul *Lucretia*, aparținând școlii lui Caravaggio (1571-1610), scos la licitație pentru 80.000-100.000 SEK. În grupa de mobile străine întâlnim două fotolii de epocă Ludovic al XVI-lea executate de Louis Delanois, meșter la Paris în perioada 1761-92, precum și altele două de Pierre Forget, meșter la Paris în perioada 1755-89. La sectorul argintărie găsim două sfesnice executate la Paris în 1714-15 de Claude Ballin I, aurarul curții în timpul lui Ludovic al XIV-lea și care a realizat o mare parte a argintăriei franțuzești care a dat naștere la un stil cu o largă răspândire. Toată argintăria de pe atunci a fost însă topită la Revoluția Franceză, și doar câteva exemplare aflate în proprietate străină au supraviețuit, ca acestea de aici, de exemplu, comandate de ambasadorul suedez de atunci la Versailles, contele Erik Sparre (1665-1726). În cadrul argintăriei suedeze mă opresc la un pocal din argint aurit cu capac și polonic din anul 1733, executat de Petter Henning la dorința regelui Fredrik I (1676-1751), după cum decurge din monograma regelui și stema mică a Suediei gravate la exteriorul pocalului. Pocalul a fost comandat pentru a servi ca dar de onoare din partea regelui și a avut ca model

bijuterii, m-am oprit la o broșe cu diamante și smaralde de la Van Cleef et Arpels din Paris și o brățară din platină cu diamante de la Tiffany din New York. La porțelanurile europene întâlnim farfuria de desert decorate cu planșe botanice și servicii de masă de Meissen, un bust al reginei Marie Antoinette din porțelan de Sèvres de la 1856, și altele. În fine, la secția de textile întâlnim o bună selecție de covoare antice și semi-antice din Heris, Mahal, Tebris, Keshan și Kirman. De proveniență europeană sunt patru tapiserii și un covor de Aubusson. Așadar, un număr impresionant de obiecte de înaltă calitate, ce fac din licitațiile de la Bukowski culmea artistică a licitațiilor de la Stockholm.

LA CRAFOORD AUKTIONER

Toamna anului 2001 a fost marcată la casa de licitații Crafoord Auktioner (Licitațiile Crafoord), specializată pe arta și artizanatul artistic scandinav, de două mai evenimente: Licitația Clasică în luna octombrie și Licitația Internațională în noiembrie.

Licitația Clasică a cuprins 487 de numere, între care se aflau picturi, grafică, manuscrise, mobile, oglinzi, lămpi, porțelanuri, sticlărie, argintărie, bijuterii, figurine, arme și covoare. Se remarcă dintre picturi portretul lui Giuseppe Balsamo atribuit pictorului suedez Alexander Roslin (1718-93), stabilit la Paris în 1752, autorul portretului printesei moldovence Zoie Ghica care este expus actualmente în cadrul expoziției *Fată în Fată* de la Muzeul Național din Stockholm.

Nr. 175. Alexander Roslin (atribuit): Portretul lui Giuseppe Balsamo, conte de Cagliostro, 54x45 cm. Evaluat la 30.000 SEK, vândut cu 54.000 SEK.
Foto: © Crafoord Auktioner.

La Paris, Roslin ar fi avut ocazia să-l întâlnească pe Balsamo. Acesta, trecând sub numele de Alessandro conte de Cagliostro, se născuse ca Giuseppe Balsamo la 2 iulie 1743 într-o familie săracă din Palermo. A fost trimis de mic copil la o mănăstire benedictină, unde s-a arătat talentat în medicină și chimie. În 1760 îl cunoaște pe aurarul Marano, care era interesat în a produce aur. Balsamo pretinzând